

**Агульныя метадычныя ўказанні да тэмы экскурсіі:
ЭКСКУРСІЙНЫ МАРШРУТ
«СЦЯЖЫНКІ СМУТКУ, ГОНАРУ, ПАДЗЯКІ»
(Вялікая Айчынная вайна ў народнай памяці барысаўчан)**

Аўтары: Савет этнаграфічнага народнага музея “Спадчына”

Кіраўнік: Фадзеева Марына Іванаўна, настаўнік гісторыі і грамадазнаўства ДУА “Сярэдняя школа №8 г.Барысава”

Мэта экскурсіі: далучэнне ўдзельнікаў экскурсіі да багатай гісторыі барысаўскага краю, фарміраванне павягі да гістарычнай спадчыны свайго народа, сваёй малой Радзімы.

Задачы экскурсіі:

- пазнаеміць з найбольш значнымі падзеямі Вялікай Айчыннай вайны на Барысаўшчыне;
- наведать памятных для барысаўчан мясціны;
- садзейнічаць фарміраванню якасцей патрыёта, грамадзяніна сваёй малой і вялікай Радзімы, пачуцця гонару і падзякі да людзей, якія не скарыліся ворагу і здабылі Перамогу.

Від экскурсіі: гісторыка-краязнаўчая аўтобусна-пешаходная.

Працяг: 3 гадзіны, у тым ліку 40 хвілін суправаджэнне.

Працягласць маршрута: 38 км

Змест: Барысаў – адзін з буйнейшых гарадоў Мінскай вобласці і старажытнейшых гарадоў Беларусі. У гісторыі Барысава, як у люстэрку, адбіўся шматпакутны лёс беларускага народа, і кожная значная падзея пакінула свой адметны след. Кароткае зацішша змянялася на бязлітасныя войны. Наш горад, як і ўся Беларусь, гарэў і адраджаўся з руін і папялішчаў. Так праз няпросты гістарычны шлях выкоўваліся асноўныя рысы барысаўчан – уменне пераадольваць цяжкасці, спачуванне чужому гору, памяркоўнасць да тых, хто прыйшоў з добром, і непрымірымасць да захопнікаў.

Падчас падарожжа экскурсанты атрымаюць інфармацыю аб тым, як летам 1941 г. была арганізавана абарона г.Барысава і маста праз Бярэзіну, аб дзейнасці падпольных груп (а іх на Барысаўшчыне было створана аж 18!), у тым ліку камсамольска-маладзёжнай групы, арганізаванай выпускніком нашай школы Барысам Качаном, і ўдзельніках піянерскага патрыятычнага падполля, а таксама цікавыя звесткі пра вызваленне нашага горада, пра барысаўчан – Герояў Савецкага Саюза, трое з каторых – выпускнікі сярэдняй школы № 8.

Маршрут экскурсіі. Месца збору – вул. Стаханаўская, 35 (сярэдняя школа № 8 г.Барысава) – аўтамабільны мост праз Бярэзіну – абеліск у гонар 1-й Маскоўскай мотастралковай дывізіі – вул. III Інтэрнацыянала (былы будынак цэнтра дзіцячай творчасці) – вуліца Лапаціна – помнік ахвярам Барысаўскага

гета на месцы масавага растрэлу яўрэяў – помнік экіпажу Паўла Рака – вуліца Толсцікава – помнік ахвярам фашызму на вул. Чапаева – захараненні на вул. 8 сакавіка – Дом афіцэраў ў ваенным гарадку Печы (школа абвера “Сатурн”) – Мемарыял «Дарога Перамогі» (вул. Гагарына) - сярэдняя школа № 8 г.Барысава.

Арганізацыйны момант: пасля пасадкі групы ў аўтобус да пачатку руху на працягу некалькіх хвілін неабходна праінструктаваць удзельнікаў аб абавязковым выкананні правіл бяспекі падчас руху транспарта і пры аглядзе культурна-гістарычных помнікаў, захаванне правілаў дарожнага руху.

Уступ да экскурсіі: перад пачаткам аповеду па тэме экскурсіі экскурсавод прадстаўляецца, знаёміцца з групай, дае кароткае паведамленне аб тэме, працягласці і маршруце экскурсіі, прадстаўляе вадзіцеля аўтобуса, падрыхтоўвае ўдзельнікаў эмацыянальна да ўспрымання тэмы вайны.

Агульныя метадычныя ўказанні: экскурсавод павінен свабодна валодаць на тэарэтычным і факталагічным узроўні інфармацыяй аб важнейшых падзеях і працэсах развіцця беларускага грамадства і барысаўскага рэгіёна, умець лакалізаваць падзеі сусветнай, айчыннай і рэгіянальнай гісторыі ў часе і прасторы, эмацыянальна абуджаць пазнавальную цікавасць і павагу да гісторыка-культурнай спадчыны беларускіх зямель у цэлым і Барысаўшчыны ў прыватнасці.

Для ўзмацнення візуальнага ўспрымання, павышэння эфектыўнасці экскурсіі магчыма выкарыстоўванне «партфеля экскурсавода» з друкаванымі матэрыяламі па гісторыі Барысаўшчыны.

Заклучэнне: заключную гутарку мэтазгодна правесці ў тым месцы, адкуль пачыналася экскурсія – каля буданка сярэдняй школы № 8, на якім знаходзіцца мемарыяльная дошка з іменамі вучняў і настаўнікаў школы – ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны.

Фота 1. Мемарыяльная дошка на будынку сярэдняй школы № 8 г.Барысава

Фота 2. Абельск у гонар 1-й Гвардзейскай Маскоўска-Мінскай мотастралковай дывізіі

Фота 3. Помнік ахвярам Барысаўскага гета

Фота 4. Помнік экіпажу П.Рака

Фота 5. Помнік ахвярам фашызму ў скверы на вул. Чапаева

Фота 6. Алея Герояў Савецкага Саюза –
ураджэнцаў Барысаўшчыны

Фота 7. Абеліск курсантам
Барысаўскага танкавага вучылішча

Фота 8. Мемарыял «Дарога Перамогі» (2009)